

ประตูกานท์

คลายเครียด

ม.ล.ปานทิพย์ ภาณุมาศ¹

ประตูกานท์ฉบับที่แล้วเป็นเรื่องที่ค่อนข้างเครียดเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับร้อยกรองที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ที่มีบังคับไว้มาแต่โบราณ ประเภทฉันทลักษณ์ต่าง ๆ และกาพย์จัมปไม้ห่อโคลงที่ในปัจจุบันนี้พบได้ค่อนข้างยาก แต่น่าชื่นชมเพราะทุกชิ้นเป็นผลงานการประพันธ์ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้น เพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ ฉบับนี้จึงอยากจะนำเสนอเรื่องที่ย้อนคลายบ้างแต่ก็ยังคงอยู่ในแวดวงการประพันธ์เช่นเดิม ฉบับนี้จะขอนำเสนอกлонที่ไม่ยึดติดกับรูปแบบของฉันทลักษณ์โบราณแต่ก็ยังรักษาสัมผัสไว้ การอ่านบทประพันธ์ชิ้นนี้จะนำเสนอต่อไปนี้จะอ่านเว้นวรรคช่วงละ 2 คำ อยากรู้ให้อ่านลองอ่านตามเพื่อจะได้สังเกตเห็นจังหวะของบทประพันธ์ชิ้นนี้ ดังต่อไปนี้

เอาความซ้าใจลอยไปตามลม	ปล่อยทุกข์ระทมให้จมน้ำหาย
ลบรอยความหลังฝากฝังหาดทราย	ทิ้งความแพ้อายเลิกใช้น้ำตา
ไยต้องอ่อนแอก็แค่อกหัก	ลาที่ความรักพุกหุดุโหยหา
จะไม่ใส่ใจว่าใครร้างลา	เขาไม่มีค่าควรอาลัยเลย
วันวานผ่านมามีถือว่าเพียงฝัน	วันนี้ถึงวันที่ฉันซาเจย
จะเข้มจะแข็งจะแกร่งกว่าเคย	ใครหยั่นใครเหยี่ยวใจจะทน
ลูกล้มชมนานเนิ่นนานแล้วหนอ	เจ็บมาเกินพอที่ต่อมาหลายหน
เพียงเพราะเปลอใจรักใครบางคน	ลืมเสียกมลมัวหม่นทำไม
และแล้วความซ้าก็ลอยตามลม	ความทุกข์ระทมจมน้ำไหล
อดีตความหลังฝังกลบทรายไป	ใจพินิตินใหม่...และไม่มีเธอ

บทประพันธ์อีกชิ้นหนึ่งที่จะนำเสนอในประตูกานท์ฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นกลอนรูปแบบใหม่เช่นเดียวกัน เพราะมีการประยุกต์สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดเป็นกลอนรูปแบบใหม่ขึ้นมา รูปแบบกลอนมีการนำเพลงร้องหรือเพลงกล่อมเด็กของภาคใต้มาเริ่มบทประพันธ์ คั่นด้วยกลอนแปดสุภาพที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ที่มีกำหนดไว้ทุกประการแล้วจบด้วยเพลงร้องหรือเพลงกล่อมเด็กของภาคใต้อีกครั้งหนึ่ง บทประพันธ์ดังกล่าวมีเนื้อความดังต่อไปนี้

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ไก่เหอไก่เถื่อน
 โลกสาวจี๋คร้าน
 ฉวยได้ด้ามขวาน
 นอนนานให้แม่ปลูก
 กินเ่อมแล้วหลับตาที่อีสาวเอ๋ย
 รื่นเหลือบยุงบึ้งไรไม่ให้ดอม
 ถ้าผิดเพี้ยนเสียงได้ไม่เหมือนเก่า
 เป็นบทเรียนที่แม่นี่มีเวรกรรม
 หนึ่งตระกูลโนรายายว่าเพราะ
 เพลงบอกที่พ่อเฒ่าเจ้าร้องมา
 แม่กลับจากบางกอกอย่างชอกช้ำ
 เพราะไปหนึ่งกลับสองหม่นหมองใจ
 ให้เวลาแม่เจ้านะสาวนะ
 เพลงร้องเรือกล่อมแก้วตาประสาน
 ไก่เหอไก่เถื่อน
 โลกสาวจี๋คร้าน
 ฉวยได้ด้ามขวาน
 นอนนานให้แม่ปลูก

ขันเทียนทั้งบ้าน
 นอนนานให้แม่ปลูก
 แยกวานดั่งพลุก
 นะโลกสาวจี๋คร้าน...เหอ...งาน
 แม้นไม่เคยร้องชาน้องจะลองกล่อม
 จะถนอมเหมือนแม่เฒ่าเจ้าเคยทำ
 อย่างนะเจ้าอย่ายิ้มเยาะหัวเราะขำ
 เพราะไม่จำที่ขายสอนแต่ก่อนมา
 แม่ยิ้มเยาะเหย้ยหันขันเป็นบ้า
 แม่ก้มหน้ายามฟังทุกครั้งไป
 จะตอบคำใครใครก็ไม่ได้
 หาพ่อให้ก็ไม่ได้แสนอายคน
 เพื่อแม่จะมีแกใจได้ฝึกฝน
 เหมือนแม่ทนฟังยายซ้อมกล่อมมานาน
 ขันเทียนทั้งบ้าน
 นอนนานให้แม่ปลูก
 แยกวานดั่งพลุก
 นะโลกสาวจี๋คร้าน...เหอ...งาน

บทประพันธ์อีกชิ้นหนึ่งเป็นอินทรวีเชียรฉันท์ 11 ที่มีลักษณะตรงตามฉันทลักษณ์ที่มีมาแต่โบราณดังต่อไปนี้

ไอ้เอยมนเจ้า	ระอุรวพระเพลิงเผา
แผลพิชรดีร้าย	มนเสร์้าเสมอมา
หยาดหยดชลนัยน์	สิกัไหลเพราะให้หา
เจ็บจนอุระล้ำ	บ่มีกล้าจะรักใคร

แม้อารมณ์ของบทประพันธ์ทุกชิ้นที่น่าเสนอ ออกไปทางอารมณ์เศร้า แต่อยากให้ผู้อ่านลองสังเกตการเลือกใช้คำที่สามารถแสดงอารมณ์ได้เป็นอย่างดี บางวรรคของบทประพันธ์มีน้ำหนักตกกระทบเป็นการเพิ่มความสั่นไหวในการอ่าน ผู้เขียนก็หวังว่า “ประตูกานท์” ฉบับนี้คงจะคล้ายคลึงดีให้กับผู้อ่านได้สมดังที่ตั้งใจไว้ให้เป็นหัวข้อ หากท่านผู้อ่านมีคำถามหรือข้อเสนอนะเกี่ยวกับบทประพันธ์หรือต้องการแนะนำให้ผู้เขียนนำเสนอประตูกานท์ในรูปแบบใดขอเชิญส่งคำแนะนำได้ที่กองบรรณาธิการ ผู้เขียนจะตอบข้อสงสัยและทำตามข้อเสนอแนะของท่านอย่างเต็มกำลังความสามารถและขออ้อมรับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงต่อไปขออ้ออีกครั้งว่าหากท่านได้สัมผัสกับคอลัมน์ “ประตูกานท์” นี้แล้วบังเกิดความปรารถนาที่จะแต่งคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองดูบ้าง ผู้ควบคุมคอลัมน์ขออ้อมรับด้วยความยินดีที่จะนำผลงานของท่านไปเสนอ

ต่อท่านผู้รู้เพื่อหาข้อที่ควรแก้ไขและแสดงจุดเด่นให้ปรากฏ โดยเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจน ดังนั้นจึงขอเรียนเชิญส่งผลงานมาได้โดยครับ

ก่อนจากกันในฉบับนี้ขอฝากคำประพันธ์หนึ่งบทเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดแรงบันดาลใจในการแต่งคำประพันธ์และปรารถนาที่จะทำเช่นนั้นบ้าง ดังคำประพันธ์ต่อไปนี้

ไม่เริ่มปลูกดอกไม้มีที่จะผลิ	ไม่เริ่มริหอมไม่เป็นเช่นดอกแก้ว
ไม่เริ่มแต่งก็ไม่เห็นเป็นเนื่องแนว	ควรแน่นแนวกลั่นวจีจากนี้ไป

